

Aanbesteding 12092 Gezamenlijke huisvesting Paleis van Justitie 's - Hertogenbosch
Aanbestedende Dienst: Rijksvastgoedbedrijf
Referentie: 12092

Omschrijving:

Het kantoorgedeelte van het Paleis van Justitie in 's-Hertogenbosch zal gerenoveerd en verbouwd worden. Er wordt een nieuw inbouwpakket aangebracht inclusief een herindeling van het huidige kantorendeel van het gebouw en nieuwe bouwkundige -en installatietechnische elementen. Daarmee wordt het gebouw geschikt gemaakt voor de toekomst en komt door effectiever gebruik ruimte beschikbaar voor meerdere Justitieorganisaties. Momenteel zijn de Rechtbank Oost Brabant, het Gerechtshof 's-Hertogenbosch en het Openbaar Ministerie in het pand gevestigd.

Toelichting:**Nr:**

Categorie Eisen en criteria
Betreft Standaard invulblad

1

Vraag

Is het de bedoeling dat wij de minimumcriteria invullen in een standaard invulblad aangeleverd door de opdrachtgever, of dienen wij zelf een opmaak te verzorgen? In het geval dat de gegevens ingevuld moeten worden in een standaard invulblad, zou u ons deze dan nog willen verstrekken?

Antwoord**Vrijgegeven: 25-09-2018**

Er is geen sprake van een voorgeschreven format voor die gegevens. Zoals in paragraaf 6.1.1. van de Leidraad aanmeldingsfase aangegeven, verwachten wij wel van u dat u indien een referentie voor meerdere eisen wordt gebruikt en u de documenten ten aanzien van die referentie maar op een plaats upload, u een overzicht verstrekt inzake welke eisen voor het referentiewerk van toepassing zijn.

Nr:

Categorie Aanbestedingsprocedure
Betreft format referentieprojecten

2

Vraag

is er ook een model referentieprojecten beschikbaar voor de diverse eisen en de selectiecriteria?

Antwoord**Vrijgegeven: 25-09-2018**

Er is geen sprake van een voorgeschreven format voor die gegevens. Zoals in paragraaf 6.1.1. van de Leidraad aanmeldingsfase aangegeven, verwachten wij wel van u dat u indien een referentie voor meerdere eisen wordt gebruikt en u de documenten ten aanzien van die referentie maar op een plaats upload, u een overzicht verstrekt inzake welke eisen voor het referentiewerk van toepassing zijn.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden
Betreft Basisovereenkomst model DB

3

Vraag

artikel 16: U spreekt van de EMVI boete. In welke mate wordt deze boete genuanceerd naar gelang de grootte van de afwijking van hetgeen aangeboden. Uw huidige omschrijving suggereert namelijk dat zowel bij een minimaal als bij een enorme afwijking van hetgeen aangeboden dezelfde boete wordt opgelegd.

Antwoord**Vrijgegeven: 25-09-2018**

Wij kunnen uw interpretatie niet plaatsen: artikel 16 zegt juist expliciet dat de boete 1,5 maal het verschil is tussen de werkelijk gerealiseerde kwaliteit en de aangeboden kwaliteit, gemeten volgens het criterium.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Basisovereenkomst model DB

4

Vraag

"artikel 2: u spreekt bij de onderhoudsperiode over ""een optie, eenzijdig (...) gelijkblijvende voorwaarden"".

Wij gaan er van uit dat bij verlenging wél indexatie van de onderhoudsprijs plaats mag vinden tegen een gangbare index, zoals de vaker door de Rijksoverheid gehanteerde BDB Meta-electro. Is dit correct?"

Antwoord

Vrijgegeven: 25-09-2018

Er is inderdaad sprake van indexering, zie annex VII.

Nr:

Categorie Aanbestedingsprocedure

Betreft Aanbestedingsleidraad aanmeldingfase concurrentiegerichte dialoog

5

Vraag

art 8.6) U spreekt van een "maximale vergoeding" voor de tenderfase. Dit suggereert dat de tendervergoeding ook lager uit kan vallen. Is dit correct, en zo ja: onder welke voorwaarden?

Antwoord

Vrijgegeven: 25-09-2018

Die implicatie was niet bedoeld, de vergoeding is het genoemde bedrag.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Aanbestedingsleidraad aanmeldingfase concurrentiegerichte dialoog

6

Vraag

U beschrijft dat (verlengd) garantie onderhoud onderdeel is van de aanbidding. Geldt de onderhoudsverplichting alleen voor de gebieden die onderdeel zijn van de bouwopgave of ook voor de resterende 10.000m2 BVO?

Antwoord

Vrijgegeven: 25-09-2018

De beschreven onderhoudsverplichting geldt voor het gehele gebouw, ook het deel waar het huisvestingsproject niet plaatsvindt.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft Vraagspecificatie - Opdrachtscope

7

Vraag

Ontwerpen en realiseren van vast maatwerkmeubilair - levering uitgiftemeubel, meubilair t.b.v. keukeninrichting inclusief apparatuur - Is de veronderstelling juist dat Opdrachtnemer verantwoordelijk is voor het ontwerpen en realiseren van de keukeninrichting inclusief apparatuur?

Antwoord

Vrijgegeven: 02-10-2018

Ja

Nr:

Categorie Aanbestedingsprocedure

Betreft Aanbestedingsleidraad aanmeldingsfase

8

Vraag

Pagina 15 paragraaf 6.4, tweede alinea - in de eerste zin lijkt een deel te zijn weggefallen, kan de Opdrachtgever dit verder aanvullen?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

De eerste zin dient te komen vervallen; de tekst waar deze bij hoort, staat in het laatste tekstblok van paragraaf 6.4 onder 2.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft Keuze indieningsontwerpen

9

Vraag

Kan de Opdrachtgever toelichten waarom er gekozen is voor het uitvragen van een indieningsontwerpen op SO en VO-niveau? Is er bewust gekozen om hier verschillende ontwerp-niveaus uit te vragen?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

Er is bewust niet gekozen voor het voorschrijven van een concreet niveau, om deelnemende partijen de kans te geven om eigen keuzes te maken inzake welke onderdelen van het ontwerp een nadere uitwerking behoeven om in het kader van de gunningscriteria het best tot hun recht te komen.

In z'n algemeenheid is het doel van de uitgevraagde ontwerpstukken als volgt:

De aanbieder dient de aanbesteder er van te overtuigen dat het programma op een juiste wordt in gepast op het gevraagde beeldkwaliteitsniveau zal worden uitgewerkt inclusief de hiervoor relevante details (beeldkwaliteit). Daarnaast dient de aanbieder aanbesteder er van te overtuigen van de integraliteit en flexibiliteit van de voorgestelde oplossing. Het beeld materiaal en uitwerkingsniveau dient in functie hiervan gemaakt en uitgewerkt te worden.

Nr:

Categorie Eisen en criteria

Betreft Eisen

10

Vraag

Eis 11 (en tevens andere eisen): u schrijft dat 'Als de omvang van de opdracht en de aard van de werkzaamheden blijkt uit een tevredenheidsverklaring van de opdrachtgever voor de vereiste referentie dan volstaat dit als een afdoende bewijsmiddel en is geen afschrift van de opdrachtbrief vereist'. Kunt u bevestigen dat in dit geval tevens geen kopie goedkeuring DO benodigd is?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

Als de inhoud van de tevredenheidsverklaring die conclusie onderschrijft, dan ja.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Model basisovereenkomst

11

Vraag

In de model basisovereenkomst lijkt binnen artikel 2 een sub te missen ten behoeve van de Realisatie inclusief opdrachtsom. Nu is deze paragraaf slechts opgenomen voor het Meerjarig Onderhoud. Klopt deze veronderstelling?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

Deze veronderstelling is onjuist. Lid 1 van artikel 2 definieert het werk, lid 2 het meerjarig onderhoud en de optie op verlenging daarvan. Lid 4 behandelt de opdrachtsom voor het geheel van dat alles, zoals gedefinieerd in de Leidraad Dialoog-en Inschrijvingsfase, paragrafen 4.3 en 5.2.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Model basisovereenkomst

12

Vraag

Kan Opdrachtgever de term: dag van aanbesteding nader definiëren?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

Dit is dezelfde dag als die waarop de inschrijvingen uiterlijk moeten zijn ontvangen.

Nr:

13

Categorie Bestek/beschrijvend document
Betreft Vraagspecificatie - ruimten
Vraag
In de ruimteboom constateren wij dat er onder het onderdeel kenmerken losse/ vaste inventaris voorziening worden uitgevraagd. Deze voorzieningen komen echter niet terug in de Voorzieningen op basis van NL-SfB (70) vaste inventaris/ (80) losse inventaris. Hierdoor ontstaat er geen eenduidig beeld over de leveringsomvang van Opdrachtnemer. Wij verzoeken de Opdrachtgever alle te leveren voorzieningen te koppelen aan de Voorzieningenboom.

Antwoord **Vrijgegeven:** 05-10-2018
Losse/ Vaste inventaris is functioneel uitgevraagd. De opdrachtnemer heeft hiermee bewust gekozen om niet alle specificaties (in de voorzieningenboom) vooraf vast te leggen en daarmee de ontwerpvrijheid of concurrentie vrijheid vooraf in te perken. Daarbij volgen voor sommige voorzieningen de aantallen uit het ontwerp dat door de opdrachtnemer gemaakt zal gaan worden. Voor zover eigenschappen / specificaties van belang zijn voor de opdrachtnemer zijn deze benoemd bij de kenmerken.

Nr:

14

Categorie Bestek/beschrijvend document
Betreft Energielabel
Vraag
Wat is het huidige energielabel van het gebouw?
Antwoord **Vrijgegeven:** 05-10-2018
Het gebouw heeft een label C.

Nr:

15

Categorie Eisen en criteria
Betreft Interpretatie 'vanaf'
Vraag
Onder Minimumcriteria Eis 6 geeft u aan dat u opzoek bent naar een werk waar ontwerpwerkzaamheden minimaal VANAF VO zijn uitgevoerd. Volgens ons kan 'vanaf' op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Vanaf kan een vertrekpunt aangeven, wat betekend dat als wij vanaf het VO meegewerkt hebben, en er dus al een VO lag dat wij hebben dat uitgewerkt tot een DO en UO. Bedoelt u dit, of bedoelt u dat wij ook al bij het tot stand komen van het VO betrokken moeten zijn geweest?
Antwoord **Vrijgegeven:** 05-10-2018
Ook het tot stand komen van het VO dient onderdeel te zijn geweest van de opdracht.

Nr:

16

Categorie Aanbestedingsprocedure
Betreft Past Performance
Vraag
Kan de Opdrachtgever toelichten op welke manier Past Performance wordt ingezet tijdens de tenderfase?
Antwoord **Vrijgegeven:** 05-10-2018
Zoals in de leidraad Dialoog-en inschrijvingsfase is te lezen, vormt Past Performance geen onderdeel van de criteria tijdens de Tenderfase.

Nr:

17

Categorie Aanbestedingsprocedure
Betreft Past Performance
Vraag
Kan de Opdrachtgever toelichten op welke manier Past Performance wordt ingezet tijdens de prekwalificatiefase?
Antwoord **Vrijgegeven:** 05-10-2018

Zoals in de leidraad Aanmeldingsfase is te lezen, vormt Past Performance geen onderdeel van de criteria tijdens de Tenderfase.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft ontwerp niveau

18

Vraag

In de tenderfase beoogt u een ontwerp uit te vragen. U bent niet heel concreet over het niveau, maar het lijkt aan te sluiten bij de STB, niveau 03 schetsontwerp.

Om de aanbestedingskosten voor deelnemende partijen te beheersen en aan te laten sluiten bij de door u te verstrekken rekenvergoeding verzoeken wij u het detailniveau van uw uitvraag concreet te maken als een aanbieding conform de "STB, niveau 03 Structuurontwerp" waarbij de Opdrachtnemer enkele (2-3) voor u relevante uitsneden opwerkt tot "STB, niveau 04 Voorontwerp".

Bent u bereid dit als voorstel dermate concreet op te nemen?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

Er is bewust niet gekozen voor het voorschrijven van een concreet niveau, om deelnemende partijen de kans te geven om eigen keuzes te maken inzake welke onderdelen van het ontwerp een nadere uitwerking behoeven om in het kader van de gunningscriteria het best tot hun recht te komen.

In z'n algemeenheid is het doel van de uitgevraagde ontwerpstukken als volgt:

De aanbieder dient de aanbesteder er van te overtuigen dat het programma op een juiste wijze wordt ingepast op het gevraagde beeldkwaliteitsniveau zal worden uitgewerkt inclusief de hiervoor relevante details (beeldkwaliteit). Daarnaast dient de aanbieder aanbesteder er van te overtuigen van de integraliteit en flexibiliteit van de voorgestelde oplossing. Het beeldmateriaal en uitwerkingsniveau dient in functie hiervan gemaakt en uitgewerkt te worden.

Uw inschatting van het bedoelde uitwerkingsniveau is op hoofdlijnen correct; Het Rijksvastgoedbedrijf kan echter niet voor u de keus maken welke onderdelen/uitsneden voor u relevant zijn om tot een hoger niveau uit te werken. Daarbij geldt wel het adagium dat "meer niet per se beter is".

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft Aanbestedingsleidraad dialoog en inschrijvingsfase, art 4.4 inschrijfbegroting

19

Vraag

u beoogt in de aanbestedingsfase ook een open begroting conform de NEN2699, niveau 05" uit te vragen. Dit begrotingsniveau is veel gedetailleerder dan het detailniveau dat u van het ontwerp vraagt. Hierdoor worden Opdrachtnemers gedwongen aanzienlijk meer kosten te maken dan, afgaande op het ontwerpniveau, noodzakelijk is.

Om de aanbestedingskosten voor deelnemende partijen te beheersen en aan te laten sluiten bij de door u te verstrekken rekenvergoeding verzoeken wij u het detailniveau van de door Opdrachtnemers aan te leveren open begroting te concretiseren als een begroting conform het niveau "NEN2699, niveau 04, Structuurontwerp".

Bent u bereid dit als voorstel op te nemen?

Antwoord

Vrijgegeven: 05-10-2018

Naar analogie van het antwoord op vraag 18 over het gevraagde detailniveau inzake de ontwerpproducten, is het doel van het uitvragen van de begroting op niveau 05 dat het op grond van de geleverde gegevens mogelijk moet zijn om de aanbieder te beoordelen op volledigheid en prijs/kwaliteitsniveau.

Daaruit volgt dat het geen bezwaar is om onderdelen van de begroting op niveau 4 in te dienen, mits dit een voldoende beeld blijft geven van de geboden kwaliteit. In ieder geval dient het detailniveau van de begroting in evenwicht te zijn met de door u gemaakte keuzes in detailniveau van de ingediende ontwerpdocumenten.

Wellicht ten overvloede wijzen wij u erop dat keuzes gemaakt in dit kader later geen grond kunnen zijn voor bijstelling van de aanneemsom.

Nr:

- 20 **Categorie** Eisen en criteria
Betreft Eis 8 en 10
Vraag
Hoe kunnen we bij eis 8 en eis 10 de gevraagde competenties aantonen als de in te leveren bewijsstukken (conform eis 6) bestaan uit slechts een opdrachtbrief en/of tevredenheidsverklaring. Zie jullie (RVB's) eigen Past Performance, hieruit zal in basis nimmer blijken wat nu gevraagd wordt bij eis 8 en 10 aan te tonen. Is er een mogelijkheid een nadere toelichting (bijvoorbeeld max. 1/2 A4-tje) te geven, waaruit blijkt dat bij betreffende referentieprojecten aan de eisen zijn voldaan?
Antwoord **Vrijgegeven:** 09-10-2018
Bij eis 6 staat ook het volgende vermeld:
"Indien de aard en omvang onvoldoende blijkt uit de opdrachtbrief moet deze worden aangevuld met aanvullende documentatie, bijvoorbeeld de relevante pagina's van de contractdocumenten. Onder aanvullende documentatie wordt uitdrukkelijk niet bedoeld zelf opgestelde factsheets."
Uw interpretatie dat slechts sprake kan zijn van een opdrachtbrief of tevredenheidsverklaring als bewijsmiddel is dus onjuist.
- Nr:
21 **Categorie** Contractvoorwaarden
Betreft Vraagspecificatie - Proceseisen
Vraag
6.02 onderhoudsregime Werk na drie jaar - Conform de aanbestedingsleidraad behelst de scope voor het onderhoud 8 maanden na oplevering. Kan Opdrachtgever toelichten waarom de eis: onderhoudsregime na 3 jaar, gesteld is?
Antwoord **Vrijgegeven:** 09-10-2018
De eisen ten aanzien van onderhoud worden over meerdere aanbestedingen heen zo veel mogelijk uniform gehouden om een en ander organisatie breed beter beheersbaar te houden, vandaar de formulering.
De eisen zijn in dit geval bedoeld voor die elementen van het gebouw die in de loop van het huisvestingsproject (nog) niet aangepakt zijn of worden en dus niet in een "nieuwstaat" verkeren.
- Nr:
22 **Categorie** Bestek/beschrijvend document
Betreft Verkeerstoren 1e aanleg/ 2e aanleg
Vraag
Kan de Opdrachtgever de termen 'Verkeerstoren 1e aanleg en Verkeerstoren 2e aanleg' nader definiëren?
Antwoord **Vrijgegeven:** 09-10-2018
Een verkeerstoren betreft een gezamenlijke administratie van OM en ZM. Deze administraties regelt de zittingen; Ofwel het verkeer van mensen en dossiers. De 1e aanleg betreft zittingen van de Rechtbank. De 2e aanleg betreft zitting van het Hof (het hoger beroep).
- Nr:
23 **Categorie** Bestek/beschrijvend document
Betreft Relatieschema
Vraag
In de contractstukken en de Vraagspecificatie is geen relatieschema terug te vinden. Is Opdrachtgever bereid deze beschikbaar te stellen om een goede indruk van de beoogde werking van het pand te krijgen?
Antwoord **Vrijgegeven:** 09-10-2018
De relatieschema's van OM en ZM zijn terug te vinden in de bijlagen_opdrachtgever_Organisatie gebruikers_relatieschemas. Van de overige gebruikers is geen relatiessham toegevoegd omdat de werkplekken een generiek karakter hebben en het vlekkenplan voldoende informatie bied over de ligging van oeverige functies.

- Nr:**
- Categorie** Bewijslast
Betreft Eis 11 (en tevens andere eisen): u schrijft 'een kopie van de goedkeuring van het Definitief Ontwerp door de opdrachtgever'.
- 24
- Vraag**
Het Rijksvastgoedbedrijf als publieke opdrachtgever van onder andere PPS/DBFMO contracten weet dat in een dergelijke opgave geen DO wordt goedgekeurd, maar een URP (Uitwerkings- en Realisatie Plan) of aanvangscertificaat wordt afgegeven. Een dergelijk certificaat is vergelijkbaar met een DO, in die zin dat het uitwerkingsniveau verder gaat dan een DO. Accepteert u een URP als bewijsmiddel voor 'goedkeuring DO'?
- Antwoord** **Vrijgegeven:** 09-10-2018
Een aanvangscertificaat is inderdaad acceptabel als een equivalent van een goedkeuring DO. Een goedkeuring van een URP is meer equivalent met het accepteren van een Kwaliteitsplan en geldt dus niet als een bewijsmiddel voor "goedkeuring DO".
- Nr:**
- Categorie** Bestek/beschrijvend document
Betreft Annexen
- 25
- Vraag**
De annexen behorende bij de model basisovereenkomst zijn niet toegevoegd in TenderNed. Graag ontvangen wij deze.
- Antwoord** **Vrijgegeven:** 09-10-2018
De annexen zijn toegevoegd.
- Nr:**
- Categorie** Bestek/beschrijvend document
Betreft Vraagspecificatie - opdrachtscope
- 26
- Vraag**
In de opdrachtscope staat benoemd welke onderdelen tot de scope van de overeenkomst behoren. Is de Opdrachtgever bereid om toe te voegen welke onderdelen/ ruimtes expliciet niet tot de (functionele) scope behoren?
- Antwoord** **Vrijgegeven:** 09-10-2018
In vraagspecificatie bij opdrachtscope is een is een document "projectscope" gekoppeld wat verwijst naar een tekening "Overzicht scope vlekkenplan.pdf". Samen met de beschrijving biedt deze voldoende informatie voor dit stadium in de aanbesteding.
- Nr:**
- Categorie** Bestek/beschrijvend document
Betreft Vraagspecificatie - Voorzieningen
- 27
- Vraag**
(80) losse inventaris - In dit hoofdstuk is geen onderscheid gemaakt tussen losse voorziening welke geleverd worden door de Opdrachtgever en de losse voorziening die geleverd worden door Opdrachtnemer. Is Opdrachtgever bereid deze opsplitsing toe te voegen in de Vraagspecificatie?
- Antwoord** **Vrijgegeven:** 09-10-2018
De items onder 81 en 86 binnen scopegebied (zie tekening projectscope) zijn geheel voor opdrachtnemer. Voor de items onder 82 wordt de opsplitsing tijdens de dialooffase toegevoegd.
- Nr:**
- Categorie** Bestek/beschrijvend document
Betreft Vraagspecificatie - documenten
- 28
- Vraag**
Veiligheid: brandveiligheid - opleverscan: aan dit element zit geen document gekoppeld. Is de Opdrachtgever bereid een document te koppelen of deze als eis op te nemen in de proceseisen voor de zuiverheid van de Vraagspecificatie?

Antwoord**Vrijgegeven:** 09-10-2018

Tijdens de uitvoering van het werk is er naast de gevraagde testen en certificaten ondermeer sprake van:

1. Verscherpt toezicht (controle tijdens de uitvoering).
2. Opleverscan (eindcontrole op de uitvoering).

De opleverscan is als het ware de laatste ronde verscherpt toezicht waaraan de overige ronden van verscherpt toezicht die hebben plaats gehad worden toegevoegd. Hiermee ontstaat een compleet dossier brandveiligheid dat ter acceptatie zal worden aangeboden aan de opdrachtgever. Bij de opleverscan wordt dus feitelijk hetzelfde format gebruikt als bij verscherpt toezicht. U kunt dit format downloaden met de volgende Link:
https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/documenten/formulier/2014/06/25/verscherpt-toezicht-brandveiligheid-logboek_doc

Nr:**Categorie** Eisen en criteria**Betreft** Selectiecriteria 2

29

Vraag

In het kader van "moderne media" maken wij steeds vaker "tevredenheidsfilmpjes" van afgeronde projecten. Zo ook hebben wij deze voor het voorgenomen referentieproject voor selectiecriteria 2. Graag dienen we dit betreffende korte filmpje (mp4) in als onderdeel van onze bewijslast. Is dit toegestaan?

Antwoord**Vrijgegeven:** 09-10-2018

In verband met gelijke behandeling van alle partijen kunnen wij dit niet toestaan.

Nr:**Categorie** Aanbestedingsprocedure**Betreft** Aanleiding opgave

30

Vraag

Kan de Opdrachtgever meer vertellen over de aanleiding voor het in de markt zetten van deze opgave?

Antwoord**Vrijgegeven:** 09-10-2018

Er is behoefte aan een efficiëntere huisvesting van de verschillende Justitiële organisaties in Den Bosch. Het feit dat de installaties van het Paleis van Justitie aan groot onderhoud toe zijn, maakt dat dit een optimaal moment is voor zo'n ingreep.

Nr:**Categorie** Bestek/beschrijvend document**Betreft** Vraagspecificatie - documenten

31

Vraag

Procesen - dossiervorming - P2.15 Kruisjeslijst - Dit bestand gaat over het project 'renovatie douane en FIOD lab. Is de veronderstelling juist dat dit document niet in deze Vraagspecificatie hoort?

Antwoord**Vrijgegeven:** 09-10-2018

Voor renovatie douane en FIOD lab te lezen: Gemeenschappelijke huisvesting Paleis van Justitie 's Hertogenbosch

Nr:**Categorie** Bewijslast**Betreft** Selectiecriteria 2

32

Vraag

Voor het aantonen van selectiecriteria 2 vraagt u om maximaal 4 x A3 formaat, klopt dit formaat? Tekstueel gezien lijkt het meer aannemelijk dat u hier maximaal 4 x A4 bedoelt.

Antwoord**Vrijgegeven:** 09-10-2018

Het gekozen format is naar analogie van selectiecriteria 1; omdat het hierbij ook mogelijk is dat een toelichting visueel van aard is, is gekozen voor 4 x A3 om dit maximaal te faciliteren.

Nr:

Categorie Eisen en criteria

Betreft Aanbestedingsleidraad aanmeldingsfase concurrentiegerichte dialoog

33 **Vraag**

art 2.1.2) u beschrijft dat kunst moet worden opgenomen in het ontwerp. Deze kunst komt alleen tot zijn recht als deze juist wordt ingepast in het ontwerp.

Wij verzoeken u bij start aanbesteding door beeldmateriaal en afmetingen inzage te geven in de kunst die u wenst op te nemen in het gebouw. Bent u bereid dit te doen?"

Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**

De zinsnede over kunst in de Leidraad aanmeldingsfase laat in deze meer ruimte voor interpretatie over dan wenselijk, daarom wordt hieronder de situatie ten aanzien van kunst iets uitgebreider weergegeven:

Er is bestaande kunst en nieuwe kunst (percentage regeling)

Een inventarisatie van de bestaande kunst is als bijlage in de VS toegevoegd.

Voor de nieuwe kunst (volgens de percentageregeling) zal er een kunstcommissie worden ingesteld waarin de opdrachtnemer ten aanzien van de uitvoering een adviserende rol zal krijgen. Het bijwonen van de hiervoor benodigde overleggen, het (technisch) adviseren en coördineren van de nodige voorzieningen wordt geacht in de aanbidding van de opdrachtnemer te zitten.

Eventuele integratie van het gekozen kunstwerk in het gebouw maakt vooralsnog geen onderdeel uit van de opdracht en de kosten daarvan maken geen onderdeel uit van de aanbidding van de opdrachtnemer.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft Nadere toelichting Best Case

34 **Vraag**

In de aanbestedingsleidraad - aanmeldingsfase benoemt Opdrachtgever op blz. 7 de KSF: 'Best case scenario is als de gebruikers plezierig worden verrast door het gebruik van niet voor de hand liggende elementen' - Kan de Opdrachtgever deze succes factor nader toelichten?

Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**

De doelen en KSF's zijn een beschrijving van het project op het hoogst mogelijk abstractieniveau. De leidraden, vraagspecificatie en gunningscriteria zijn als geheel een nadere uitwerking van de doelen en KSF's. Voor zover de KSF's een nadere toelichting daarboven behoeven, is de Dialoog het daarvoor bedoelde instrument.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft Nadere toelichting KSF

35 **Vraag**

In de aanbestedingsleidraad - aanmeldingsfase benoemt Opdrachtgever op blz. 7 de KSF: 'Best case scenario is als de gebruikers plezierig worden verrast door het gebruik van niet voor de hand liggende elementen' - Kan de Opdrachtgever deze succes factor nader toelichten?

Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**

De doelen en KSF's zijn een beschrijving van het project op het hoogst mogelijk abstractieniveau. De leidraden, vraagspecificatie en gunningscriteria zijn als geheel een nadere uitwerking van de doelen en KSF's. Voor zover de KSF's een nadere toelichting daarboven behoeven, is de Dialoog het daarvoor bedoelde instrument.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft Nadere toelichting KSF

- 36 **Vraag**
Binnen de KSF'en omschrijft de opdrachtgever: inrichting als cluster zodat snel ingespeeld kan worden op groei, krimp, verschuiving, ver- en inhuizing'. Kan Opdrachtgever deze succesfactor toelichten?
Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**
De doelen en KSF's zijn een beschrijving van het project op het hoogst mogelijk abstractieniveau. De leidraden, vraagspecificatie en gunningscriteria zijn als geheel een nadere uitwerking van de doelen en KSF's. Voor zover de KSF's een nadere toelichting daarboven behoeven, is de Dialoog het daarvoor bedoelde instrument.
- Nr:**
Categorie Eisen en criteria
Betreft Vraagspecificatie - ruimten
- 37 **Vraag**
In het 'ruimten-tabblad' is een excel export van de ruimte staat te maken. Echter lijken hier de kenmerken, comfort- en duurzaamheidsklassen en voorzieningen NL-SfB niet aan gekoppeld. Graag ontvangen wij een export van de ruimtestaat inclusief deze gegevens.
Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**
De door u bedoelde functionaliteit is in Relatics opgenomen als de mogelijkheid om (deel)rapportages uit te draaien in Word.
- Nr:**
Categorie Bestek/beschrijvend document
Betreft Vraagspecificatie - documenten
- 38 **Vraag**
Proceseisen - dossiervorming - P2.15 Kruisjeslijst - Dit bestand gaat over het project 'renovatie douane en FIOD lab. Is de veronderstelling juist dat dit document niet in deze Vraagspecificatie hoort?
Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**
Voor renovatie douane en FIOD lab te lezen: Gemeenschappelijke huisvesting Paleis van Justitie 's Hertogenbosch
- Nr:**
Categorie Bestek/beschrijvend document
Betreft Gebruikers
- 39 **Vraag**
Kan de Opdrachtgever toelichten welke rijksdiensten er momenteel gehuisvest zitten in het Paleis van Justitie en welke rijksdiensten er gebruik gaan maken van het Paleis van Justitie na voltooiing van de werkzaamheden? U geeft aan dat het ontvangstgebied inderdaad voor meerdere diensten bedoeld is, maar zullen zij hier zich ook allen vestigen?
Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**
In vraagspecificatie bij opdrachtscope is een is een document "projectscope" gekoppeld wat verwijst naar een tekening "Overzicht scope vlekkenplan.pdf". De gevraagde informatie is daarin te vinden.
- Nr:**
Categorie Bestek/beschrijvend document
Betreft Fasering
- 40 **Vraag**
Kan de Opdrachtgever meer vertellen over de benoemde fasering? In hoever blijft het pand in gebruik tijdens de realisatie?
Antwoord **Vrijgegeven: 09-10-2018**
In de Vraagspecificatie in de boom "Ruimten" is onder "gebouw" het document schuifplan ("Verhuis schuifplan stappen.pdf) gekoppeld. Het plan is richtinggevend, dus het "ontwerpen" van een fasering behoort tot de werkzaamheden opdrachtnemer.
Op hoofdlijnen blijft het zittingszalen complex permanent in gebruik, en is nu voorzien dat telkens 1 vleugel tegelijk wordt aangepakt, terwijl de overige vleugels in gebruik blijven.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft 06 Basisovereenkomst Model DV v 1.0

41

Vraag

In artikel 13 lid 1 en lid 2 wordt ter zake bewijslastverdeling ten nadele van opdrachtnemer afgeweken van artikel 28 lid 1 sub (a) UAV-GC 2005. Bent u bereid deze afwijking te schrappen en terug te vallen op de "reguliere" bewijslastverdeling zoals die voortvloeit uit het wetboek van burgerlijke rechtsvordering? Indien u hier niet tot bereid bent, ontvangen wij graag uw motivatie.

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Het Rijksvastgoed bedrijf gebruikt standaard "het hele werk" in deze passage omdat dit een verantwoordelijkheid is die prima past binnen de aard van een Design & Build of DBMopdracht onder de UAV-gc waar Opdrachtnemer immers zelf verantwoordelijk is voor de kwaliteitsborging. Voor een kundige Opdrachtnemer is dit uit de aard van de opdracht prima te beheersen. Het splitsen van deze verantwoordelijkheid door het benoemen van onderdelen waar e.e.a voor zou gelden, maar andere niet, doet geen recht aan de integrale aard de opdracht die immers niet alleen de integratie van bouwfases behelst, maar ook de integratie van technische disciplines en de raakvlakken daartussen. Daarnaast geldt dat we met deze bepaling een gat dichtten in de UAV-GC ten aanzien van de relatie tussen de DB en de M fase. Door de oplevering na de DB fase zou opdrachtnemer kunnen betogen dat opdrachtgever had kunnen zien dat hij niet aan de eisen ten aanzien van onderhoud in de M zou kunnen voldoen.

Door de omkering is het nu aan opdrachtnemer om aannemelijk te maken dat als hij als gevolg van het gebruik meerkosten moet maken om aan de eisen te voldoen, deze voor opdrachtgever zijn. Deze omissie is gemeld voor de herziening van de UAV-GC.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Aanbestedingsleidraad paragraaf 8.6

42

Vraag

In de aanbestedingsleidraad geeft u bij paragraaf 8.6 aan dat de inschrijvers die een geldige inschrijving hebben gedaan maar niet als de Economisch Meest Voordelige Inschrijving kunnen worden aangemerkt een vergoeding krijgen betaald. Als wij de beschikbaar gestelde vergoedingen vanuit andere RVB projecten extrapoleren naar deze opgave dan lijkt de voorgestelde vergoeding aan de lage kant en daarmee naar het zich laat aanzien niet in lijn met de te leveren inspanningen. Kunt u aangeven i) hoe het vergoedingsbedrag tot stand is gekomen en ii) of u bereid bent de hoogte van de vergoeding te heroverwegen?

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Het bedrag is gebaseerd op de ontwerpinspanningen die naar de inschatting van het Rijksvastgoedbedrijf gemoeid zijn met het tot stand komen van de aanbidding, waarbij de maatstaf is dat 50% daarvan wordt vergoed. In dit stadium van de procedure is heroverweging nog niet aan de orde; indien er in een later stadium aanleiding is om hier nader naar te kijken, zal dat uiteraard gebeuren.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Annex X dd. 12 juni 2018 V.2.2

43

Vraag

Par. 1.3.3./p.18: Klopt deze passage wel in het licht van de PI verzekering? Of gaat dit over CAR?

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Dit gaat over de beroepsaansprakelijkheidsverzekering, die met name gericht is op de gevolgen van ontwerpfouten. De koppeling met eventuele deelopleveringen is daarmee niet onlogisch.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

44 **Betreft** Annex X dd. 12 juni 2018 V.2.2
Vraag
Annex X: Mogen wij een doorlopende concern PI verzekering inzetten of dient er een projectpolis gekocht te worden?
Antwoord **Vrijgegeven: 12-10-2018**
Indien de doorlopende verzekering de juiste dekking biedt is dit geen probleem.

Nr:
45 **Categorie** Contractvoorwaarden
Betreft 07 Annexen UAV-gc2.3 - Annex XIV
Vraag
Annex XIV – Artikel 1.3 is zo geformuleerd dat opdrachtgever geheel eenzijdig en naar eigen oordeel kan bepalen i) of sprake is van een tekortkoming aan de zijde van opdrachtnemer ii) dat opdrachtnemer geen recht heeft op afgifte van een prestatieverklaring en iii) – in het verlengde hiervan – dat opdrachtgever dientengevolge haar (deel-)betalingsverplichting jegens opdrachtnemer kan opschorten. Bent u bereid om lid 1 van dit artikel zo aan te passen dat opdrachtgever uitsluitend “na voorafgaande consultatie van opdrachtnemer en gelet op alle omstandigheden van het geval in redelijkheid van mening kan zijn” dat opdrachtnemer geen recht heeft op een prestatieverklaring. Indien u hiertoe niet bereid bent, ontvangen wij graag uw motivatie.
Antwoord **Vrijgegeven: 12-10-2018**
Wij zijn niet bereid dit artikel te herzien. Voordat een tekortkoming wordt opgelegd is er vanuit de normale gang van zaken binnen SCB sprake geweest van een proces (o.a. auditering) waarin hoor en wederhoor is toegepast.

Nr:
46 **Categorie** Contractvoorwaarden
Betreft 06 Basisovereenkomst Model DV v 1.0
Vraag
Artikel 17 gevraagde bankgarantie: Volstaat als alternatief op de gevraagde bankgarantie ook een concerngarantie (van exact dezelfde omvang)?
Antwoord **Vrijgegeven: 12-10-2018**
Nee dat volstaat niet.

Nr:
47 **Categorie** Contractvoorwaarden
Betreft 06 Basisovereenkomst Model DV v 1.0
Vraag
Het boetebedrag per dag, zoals geformuleerd in artikel 16 lid 1 van de overeenkomst, leidt tot een “dubbel nadeel” voor opdrachtnemer. Immers, het boetebedrag per dag is aanzienlijk en kan in theorie/juridisch gezien onbeperkt oplopen. Bent u bereid om het boetebedrag per dag, neergelegd in artikel 16 lid 1 van de overeenkomst, naar beneden bij te stellen en/of dit bedrag te maximeren?
Antwoord **Vrijgegeven: 12-10-2018**
De boete is niet gemaximeerd omdat het beheersen van de planning bij uitstek een zaak is die door een professionele Opdrachtnemer uitstekend beheerst kan worden. De boete wordt gezien als een vergoeding voor de schade die opdrachtgever leidt als gevolg van het niet tijdig in gebruik kunnen nemen. Deze schade duurt voort tot het moment van daadwerkelijke oplevering.

Nr:
48 **Categorie** Contractvoorwaarden
Betreft 06 Basisovereenkomst Model DV v 1.0
Vraag

In artikel 3 lid 3 van dit document wordt de term "Documenten" gebruikt. Deze term wordt vervolgens ook in artikel 12 gehanteerd. Echter, wordt de term "Documenten" nergens in de overeenkomst nader gedefinieerd. Uit de context van de gehele overeenkomst en met name uit artikel 3 lid 1 sub f lijkt te volgen dat met deze term "de Documenten als bedoeld in par. 1 sub d UAV-GC 2005" wordt bedoeld. Kunt u aangeven wat de exacte betekenis is van de term "Documenten" in artikel 3 lid 3 van de overeenkomst?

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Het betreft een UAV-gc contract. Daarmee is de betekenis van de term "Documenten" inderdaad bepaald in paragraaf 1, sub d van de UAV GC 2005.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Aanbestedingsleidraad

49

Vraag

Voor de Inschrijving vraagt u diverse documenten waar een maximum aantal woorden in is benoemd. Voor waar toelichtingen en plannen van aanpak gaan wij er vanuit dat woorden in schema's en organogrammen niet meetellen in het maximum woorden. Is deze aanname juist?

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Ja.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Document 01 Selectiecriteria 1 0

50

Vraag

In het document '01 Selectiecriteria 1 0' wordt onder eis 12 het volgende bewijsstuk verlangd door de opdrachtgever: 'bijlage 2 model opgave referentieproject'. Dit model opgave referentieproject hebben wij nog niet ontvangen bij de aanbestedingsdocumenten. Wordt dit model opgave referentieprojecten verlangd door de opdrachtgever? Zo ja, mogen wij dit model opgave referentieprojecten alsnog ontvangen?

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Het model wordt niet verlangd, zie ook de antwoorden op vragen 1 en 2.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden

Betreft Nota vraag 18 en 19

51

Vraag

In vraag 18 en 19 geeft u antwoord op het detailniveau van het ontwerp en het bijbehorende detailniveau van de open begroting. U geeft aan dat er bewust niet is voor gekozen om een detailniveau toe te kennen aan het ontwerp om daarin de keuze vrij te laten voor de aanbieder. Daarnaast vraagt u een open begroting conform de NEN2699, niveau 5. U geeft in vraag 19 aan dat het geen bezwaar is om onderdelen van de begroting op niveau 4 in te dienen, mits dit een voldoende beeld blijft geven van de geboden kwaliteit. Het uitgangspunt is dus een open begroting conform niveau 5, met uitzonderingen op onderdelen conform niveau 4. Hierin laat u de aanbieder vrij in welke onderdelen conform niveau 4 kunnen worden uitgewerkt.

Het uitgangspunt voor de uitwerking van het ontwerp wordt in vraag 18 beantwoord en is op hoofdlijnen een uitwerking van het ontwerp conform de "STB, niveau 03 Structuurontwerp" waarbij de Opdrachtnemer enkele (2-3) voor u relevante uitsneden opwerkt tot "STB, niveau 04 Voorontwerp". Hierin laat u de aanbieder vrij om een inschatting te maken hoeveel en welke onderdelen verder moeten worden uitgewerkt naar niveau 4.

De uitgangspunten voor het detailniveau van het ontwerp en de open begroting zijn daardoor niet concreet en tegengesteld aan elkaar. Wij stellen voor om een concrete uitwerking van de open begroting te vragen en af te stemmen op het detailniveau van het ontwerp, namelijk een ontwerp conform "STB, niveau 03 structuurontwerp" en een open begroting conform "NEN2699, niveau 4".

Bent u bereid dit uitgangspunt over te nemen? Zo niet, ontvangen wij graag uw motivering.

Antwoord

Vrijgegeven: 12-10-2018

Er is geen discrepantie tussen de uitgangspunten: Inschrijver wordt voor beide aspecten vrij gelaten om te kiezen voor het niveau wat naar diens mening het kwaliteitsniveau van de aanbieder het best communiceert. Dit is gedaan in het besef dat er aspecten zijn die een diepere uitwerking behoeven dan niveau structuurontwerp/niveau 4 raming.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden
Betreft Document 01 Selectiecriteria 1 0

52 **Vraag**
Selectie criterium 2: Mag net als bij Selectie criterium 1 de omvang van de opdracht; en de oplevering met respuntenlijst; Ook aangetoond worden middels een tevredenheidsverklaring?

Antwoord **Vrijgegeven:** 12-10-2018
Die analogie mag inderdaad worden gehanteerd.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden
Betreft Document 01 Selectiecriteria 1 0

53 **Vraag**
Eis 12: Er staat: 'Als de omvang van de opdracht en de aard van de werkzaamheden blijkt uit een tevredenheidsverklaring van de opdrachtgever voor de vereiste referentie dan volstaat dit als een afdoende bewijsmiddel en is geen afschrift van de opdrachtbrief vereist.' Geldt dit ook voor de gevraagde 'kopie van de goedkeuring van het Definitief Ontwerp door de opdrachtgever' ?

Antwoord **Vrijgegeven:** 12-10-2018
Indien uit de tevredenheidsverklaring die goedkeuring blijkt, dan ja.

Nr:

Categorie Contractvoorwaarden
Betreft Aanbestedingsleidraad paragraaf 5.4

54 **Vraag**
Volgens de beoordelingsmethodiek in paragraaf 5.4 van de aanbestedingsleidraad kan er maximaal 10 miljoen euro fictieve korting worden behaald op de inschrijfsom. In de praktijk worden echter vaak kleine verschillen behaald (maximaal 1 punt) tussen inschrijvers tijdens de beoordeling, waardoor het fictieve prijsverschil tussen inschrijvers geen 10 miljoen maar maximaal 2 miljoen bedraagt. Dit betekent in dat geval dat maximaal ca. 4 % van het plafondbedrag aan kwaliteitsvoordeel kan worden behaald in deze aanvraag en waardoor het prijs criterium het doorslaggevend criterium is. Bent u bereid de kwalitatieve criteria zwaarder mee te laten wegen in de beoordelingsmethodiek? Zo niet, graag uw motivering.

Antwoord **Vrijgegeven:** 12-10-2018
De gunningscriteria zijn zorgvuldig afgewogen, waarbij ook de huidige marktsituatie in de overweging is meegenomen. Wij delen op grond hiervan uw conclusie niet dat prijs doorslaggevend zal zijn in de beoordeling.
Daarnaast brengt het na publicatie wijzigen van gunningscriteria het risico met zich mee dat een en ander kan worden opgevat als een wezenlijke wijziging van opdracht, met een heraanbestedingsverplichting als gevolg.